

מסורת הש"ס

(א) [לקמן יג: שבעות
(לו:), (ב) קדושין סא.,
(ג) שם נד., (ד) [במדבר
(לב), (ה) ס"א בקרבנות
שצירושלים, (ו) [לקמן יח:],
(ז) [לקמן יב:].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דמנן וכו'
דכתיב ויאמר משה
אליהם אס יעברו:
(ב) ד"ה אימא סיפא וכו'
דקסא משנה ר' מאיר
הוא ומדסיפא: (ג) ד"ה
עד שידור וכו' לגבי מזבח
אבל האומר כלל והד"א:
(ד) ד"ה ומרי תנאי וכו'
אל"כ ידור בדבר הקרב:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[illegible]

פירוש הרא"ש

גמ' כל הנאי שאינו
בתנאי בני גר ובני ארובין
ב' אע"פ דכלל טפלות
הוה משמע מנאלי
ליה מכלל לאו אתה שומע
קן: אלא 'ר יהודה ה"א.
דלוא בן פלוגמיה
מזיר בכל מקום: מרביסא
'ר יהודה רישא לאו ר'
יהודה. ס"ד אין חילוק
בין ירושלמי בלא גמ'
לירושלמי בנ"ק: האומר
ברישא לא אמר כלום.
דסבר חומת ירושלמי
אלו משתי הלשונות ופליג ר'

רעז"י

גמ' ליום ליה מכלל לאו אחא שומע הן. כגון צמתותין דמכלל
דאמר לא לחולין שמע' מינה הא קרבן הוי ואחא קסור ור' מאיר
סבר דלא הוי אסור אח"כ אמר צפירוש לא חולין ליהוי אלא
קרבן דלא משמע ליה מכלל לא חולין אחא שומע קרבן: דסגן.

במסכת קידושין צפרק האומר ר'
מאיר אומר כל תנאי שאינו כתנאי
בני גד ובני ראובן אינו תנאי דכתביד'
ויאמר (א) אליהם משה אם יעצרו
בני גד ובני ראובן אתכם וגו' ואם
לא יעצרו וגו' לא נכתוב ואם יעצרו
ללא צריך למכתב אללא אם לא יעצרו
דמשמע אם לא יעצרו ונאחזו
בזוככם הא אם יעצרו ונתתם להם
וגו' אללא להכי אינצטרך למכתב
לתרייהו דלא אמרינן מכלל לאו אתה
שומע הן. ומתניתין קמי אסור
דמכללא לא לחולין שמעינן קרבן:
אלא. מתניתין רבי יהודה היא
דאית ליה מכלל לאו אתה שומע הן
דאית ליה תנאי כפול: אימא סיפא
רבי יהודה אומר אף האומר ירושלים

לא אומר כלום. דפלג אהנא דלעיל מיניה דהיינו ר' מאיר דסמך משנה (א) היא ומדסיפא ר' יהודה רישא לאו רבי יהודה דל"ב הוי רישא וסיפא רבי יהודה ומצעתא רבי מאיר: שר' יהודה אומר האומר ירושלים כו'. דבעין שיאמר כירושלים כלומר ימזרים צירושלים: עד שידור דבדר הקרב צירושלים. כגון קרבנות ומנחות שקריצין לגבי מזבח (א): האומר ירושלים לא אומר כלום. דלא מיקדשא ירושלים: וסרי תנאי אלינא דרבי יהודה. דתנא דמתניתין סבר האומר ירושלים לא אומר כלום הא ירושלים אסור לירושלים מיקדשא ותנא דבבביתא סבר האומר ירושלים לא אומר כלום דקסבר ר' יהודה לא נתקדשה ירושלים אל"כ (א) יאמר כלבר הקרב צירושלים: צין

שאין כן צפוגל ונותר דכיון ששמן על שם איסורן הרי יואל כאומר כפגול
מנחה וכו' ואפילו הכי מן זה ר' יהודה מתיר וטעמא דכולהו דלא
ונותר לאו קושיא היא שאלו אע"פ ששמן מורה איסורן מ"מ אין
בשם זה לאיסורא אלא שזריך פגשות ממנה דיני עולה או חטאת
איסורן בלצד וליפכיך כל שאמר פגול או נותר עליו ככר זה דבריו מותר
כ"ק אפילו לר' יהודה. לר' שמעיה דר' יהודה דבעי כ"ק משום
פגול נותר דלא שייך חי טמא לא בציא כ"ק ווכי מוכח הכי פרושא ב
כלומר אע"ג דפליגי עליה באומר קרבן גרידא דלא חי קרבן קאמר
לראשונים ז"ל שעמעמו זה הרבה ולא העלו דבר מחזור לפי דעתי
הידוע קאמר: דדירים. כקרבנות שדירים: עגלים. כשני גזירי עגים
נאשים. כשלהבות של אש שעל המזבח: כירושלים. כקרבנות שצירי
גמ' סדרה. האי סדרה א' במסקנה נמי קאי ודכותיה בריש
כפול וכדיןק מתנא דר' גדי וכו' דרבי דכתיב (נמדה לנ) אש עבד
לדאמינא שבעתה עדות (שבעת לו) רזי לית ליה לר"מ מכלל לאור
לית ליה משום דהוו איסורא דלית ביה ממונא ונדרים נמי ממנו
צפרק השולח (גיטין דף מו.) * גבי מוילא את אשתו משום נדר דלא
חנינא פליג עליה דר"מ בתנאי כפול צפרק האומר (קדושין סא.) אפי'
לדחוקי ולמימר תרי תנאי אליבא דרבי יהודה ולא בעי לאוקמה
יהודה. מדקתני סיפא ר' יהודה אומר מכלל דעד השתא לאו ר' יהודה
ירושלם לא אמר כלום כיון שלא הוצרך כ"ק הדמיון וה"ל לאימרה
וטעמא דהא דר' יהודה דלא בעי כ"ק וכומו שפרשניו משמעניו ומש
דלר' יהודה דעמו על דבר הקרבן בירושלים וכי אמר כירושלים מתסר ות

כל כנו"י פרק ראשון נדרים

ר"ז

למיימר הכי ואיכא למיימר הכי אזלינן
דריס להחמיר: טהור טמא פגול נותר
זאת וקשה בעיני מאי איכא בין טהור
מכלל דכלא למ"ד לא מיתסר וכיון
שכן כי אמר טהור כלא למ"ד למה

יאסר והלא דכי תרגמוו של טהור הוא.
ומנאמי להרמז'ם ו"ל צפ"א מהלכות
דרי' (ה' ית) שכתב טהור בלמ"ד וטומא
פגול נותר בלא למ"ד וכן נראה לי
עיקר ואי גרסינא היה צממתי' לטהור
בלמ"ד נראה. ואי ר'א גרסינא ליה
נראה לי משום דתנא למ"ד צדי' לא
חש לממתי' בטוהר דמילתא פשיטא
היא דדכי וטהור שוו להדדי דחד
ענינא הוא. ותנא צממתי' תלת דיני
תני. דכל היכא שהוא מוציר שם
שמשמעותו להיתר צריך שיזכיר
בתחלתא למ"ד בפתח ומתקן דמכלל
לא אלא שומע ואינינו חולין כשר
דכי טהור. וכל היכא שמוציר שם
שהוא מורה איסור ושייך בקדשים

שייבא למ"ד פתוחא בתחלתן דלדרבנא
מר דלהיתרא קמכוין ובהני נמי אע"ג
ותסרי אפילו לר"י דהא בגמ' מוקמי
הכי בהני אסור בלא כ"ף שציון
ומי מתסר לכלוי עלמא אע"ג דמצינן
במי קמכוין דשי"ך זה נמי טומאה
דכרי האסור וכי מתפסין בה לא אתסר
ציון דאיכא למימר נמי לקדשים קמכוין
וכי. והדר תני באימרא כדירים כעלים
על שם אסורן ומשום הכי אמר רבי
דאי לא לא משמע דאמר אסור מה
ך מתניתין [לקמן יג.] האומר קרבן עולה
שמן מורה אסור ומאי שניא מפגול
הזהו ע"ז עולה או חטאת אינו מתכוין
בין בפגול ויותר שמען עליהם משום
גול וכותר קאמר ומש"ה מתסר בלא
ורא קאמר וכן בשארע ומש"ה בטמא
נמיס לר' יהודה באומר הא קרבן וכו'
י נראה בעיני פירוש משנתנו וראיתי
נדרים להחמיר עוד דמשמע דכשה
מביי' אסורין ו] ובער עליהם הכהן עלים:
כלום. משום דלא אמר כירושלים:

37 סוממה ומלומ

ותמסר עליה: אלא רבי יהודה. דלמא
ככלל לאו אתה שומע הן. ואע"ג דר'
יהי משום דלריי צה ואע"ג דלנעריך
מדיפא ר' יהודה הוי ירשא לאו ר'
היה הוה וכו'. קר' יהודה אומר האומר
המשום דקמין ליה אכל בפגול נותר
ונאי אליבא דר' יהודה. תנא למתני' סבר
ניס ועד שידור בדבר הקרב לא מתמרס:
תניא

ב' : בולח רבי יהודה היא. וה"ק שרבי יהודה אומר
ר' יהודה א"כ לא כשר לא דכי וכו' טמא נותר
ר' יהודה דלא בעינן כ"ף והוי לשון פעולה מיניה
בירושלים. וק"ל דהרר ירושלים מתרומת הלשנה ד
סר סבירא לדעת דהרר להמפיס בקדושת ירושלים

עין משפט
נר מצוה

נא א מ"י פ"ו מהל'
חישות הלכה א ב
סמג עשין מח טוש"ע
אה"ע ק"י לח סעי' ב ועיין
בכ"מ בפ"א מהלכות
נדרים הל' יט:

גליון הש"ס

ר"נ ר"ה דתנן
מאיר בו' דבסוטה ועדות
לית ליה. נראה לענ"ד
ד"ל דבסוטה לית ליה:
שם ר"ה אלא רבי יהודה.
גבי מוציא את אשתו
משום נדר. ז"ל משום
אילונית:

מוסף רע"י

ספרדו. חלקה זאח
השטות (זל סמכת נדרים)
השטות, שטות, זלזל שפאר
שטות משאר סמכתו ו
שטות גלמלא וזל כסברו לא
תמוקס דאז, תאמקלא, זלזל
שטותו האי סמכתו אע"ז
דשטות גלמלא וזל כסברו
תמוקס דאז תאמקלא
(דאמיה בשטות). אי ז"מ
לית ליה דרז
לית דרז תמל מללא וזל
אמא שומע קן, ריב מלין
לאקומלא מתמלין מלין
זלזל וזל פירט לא חליב
יחא (שם, ע"ש). כל תנאי
שיאנו, מקול, רבאני בני
דאז דבני רבאני בני
תנאי. זאש"ז שלז נמקיס
תנאי תמלין דמריס,
שומע דאז עינך שלז
שחמי לז מאמס וזל חמי
פירט לפול וזל חמי
זלזל איחא יגא, פין כאן
תמל לז מאמס וזל כלל
זאש"ז לא תנאי דאז
רובו שטותי שחליק שחא
דברט ע"ה לפול וזל
פירט חליבא אחסב וזאחזו
תחכוכס. שחמי ע"ה דאז
כלל היסא מתמלין קומת
וטחליל תאך געזד ארזא
זל עיברת חליק, זאש"ז
אמלח איחא דברט וזאחזו,
שומע לאז (דומין ע"ה).

תוספות

סברוה מאי לחולין
ב'ו' הא' סברוה
דקאמר קייס במסנקא הוא
דכותיה אשכחא ב"ב (ד'
(ג) סברוה מאי מחיה
דו'א: דא' ר"מ לית ליה
מבלל לאו אתה שומע הן.
חמה דלמרין בשבועות
פרק שבועת העדות (ד'
(ג) כי לית ליה לר"מ
במנוגא אבל באיפסא אשכ
חיה [וי"] נדרים נמי חזיב
ליה איפסא דלחזיב דיה

האומר ירושלים לא חמר
גול נמי ליכא כ"ף ואומר
ההור ומטהר טמא ומטמא
י דבר הנדור רק אין דעת
עשויה מתרומת הלשכות: